

Nei til EEC

Utgitt av
Folkebevegelsen mot
norsk medlemskap
i Fellesmarkedet,
Boks 515, Sentrum, Oslo 1
November 1971

DETTE FORHANDLES DET IKKE OM:

For i det hele tatt å kunne forhandle om norsk medlemskap i EEC, har den norske regjering reservasjonsløst godtatt Romatraktaten. De prinsipper som Romatraktaten bygger på forhandles det derfor ikke om!

Forhenv. utenriksminister Stray (H)

To erklæringer:

Erklæring fra Den norske regjering til Ministerrådet i Brussel 22/9-70:

«De spesielle norske problemer ønskes ikke løst ved traktatendringer, men innenfor traktatens rammer.»

Erklæring fra Den norske

regjering til Ministerrådet i Brussel 30/3-71:

«Jeg viser til at den norske utenriksminister på ministermøtet den 22. sep. i fjor avga en erklæring på den daværende regjeringens vegne om at man fra norsk side aksepterte Fellesskape-

nes traktater og deres politiske målsetting, de vedtak som er truffet etter traktatens ikrafttreden og de vedtatte retningslinjer for Fellesskapenes fremtidige utvikling. På min regjeringens vegne kan jeg bekrefte at dette fortsatt er grunnlaget for Norges forhandlinger.»

Utenriksminister Capelen (DNA)

Romatraktaten er en slags grunnlov for EEC. Den stiller opp rammen for EEC-samarbeidet og slår fast målsettingene og hovedprinsippene for den økonomiske politikken i EEC, bl. a.: Fri etableringsrett, fri kapitalbevegelse, og fritt arbeidsmarked.

Fritt arbeidsmarked

(Artikkel 48 i Romatraktaten)

Innen EEC skal det være fri bevegelse av arbeidskraft mellom medlemslandene. Om Norge slutter seg til EEC, skal altså personer fra andre medlemsland fritt kunne ta opphold her uten å behøve tillatelse fra norske myndigheter. Gjennom bl.a. felles arbeidsformidling skal man sørge for at arbeidstakernes flytting skjer glattest mulig.

Innen EEC har man hatt store flyttinger av arbeidstakere. F.eks. har man særlig innen Vest-Tyskland og Frankrike store grupper av fremmedarbeidere. Utvilsomt har det frie arbeidsmarkedet muliggjort den store betydningen som fremmed-

arbeidere idag har innen EEC. En må reise spørsmålet om hvordan fritt arbeidsmarked virker inn på den enkelte arbeiders situasjon, f.eks. på familieleiv og lokal tilhørighet.

Fri etableringsrett

(Artikkel 52 i Romatraktaten)

I et EEC-land skal borgere fra andre medlemsland ha samme rett til å starte og drive næringsvirksomhet som landets egne borgere. Tilsvarende skal aksjeselskaper fra andre medlemsland ha samme rett til å etablere seg som landets egne selskaper.

Dette betyr at ved tildeling av konsesjon til utnyttelse av norske naturressurser kan ikke staten gi fortrinnsrett til norske selskaper; utenlandske selskaper må

likestilles med norske. Det som vil bestemme hvem som vil få kjøpet vil være f.eks. betalings-evne. Og betalingsevnen vil som oftest være større hos utenlandske selskaper. Derfor vil fri etableringsrett fremme utenlandsk oppkjøp av norske naturressurser.

Fri kapitalbevegelse

(Artikkel 67 i Romatraktaten)

Mellom EEC-landene skal det kunne overføres kapital uten hindringer.

Disse hindringene må fjernes for at den frie etableringsretten skal kunne iverksettes: Skal det kunne overføres kapital til etablering av bedrifter og til kjøp av naturressurser i andre medlemsland, må kapitalbevegelsene frigjøres.

Frigjøringen åpner for lån og omsetning av verdipapirer over landegrensene.

Frigjøringen av kapitalbeve- gelser muliggjør oppkjøp av aksjer og andeler i allerede eksisterende bedrifter.

Dermed vil frigjøringen av kapitalbevegelser fremme utenlandsk oppkjøp av norsk næringsliv.

Norge allerede i forbindelse med åpningen av forhandlingene godtatt alle disse lover og bestemmelser. Det er selvfølgelig nordmann som kjenner innholdet av alle disse lovene. De er ikke engang oversatt til norsk. Fremgangsmåten avviker unektelig nokså meget fra den omhyggelighet vi ellers viser ved lovbehandling, om det så bare gjelder et ubetydelig spørsmål.

Tusener av lover godtatt på forhånd

Siden starten i 1958 har EEC vedtatt mange tusen direktiver, forordninger og andre bestemmelser. Det aller meste av dette får lovs kraft i Norge. Med unntak av de meget begrensede spørsmål vi forhandler om har

En overmåte god illustrasjon av hva medlemskap innebærer — og hva byråkrati egentlig er — ville vi få om EEC-forordningene og den nødvendige tilpassing av det norske lovverk ble gjennomgått på forhånd, før Norge treffer sin endelige beslutning.

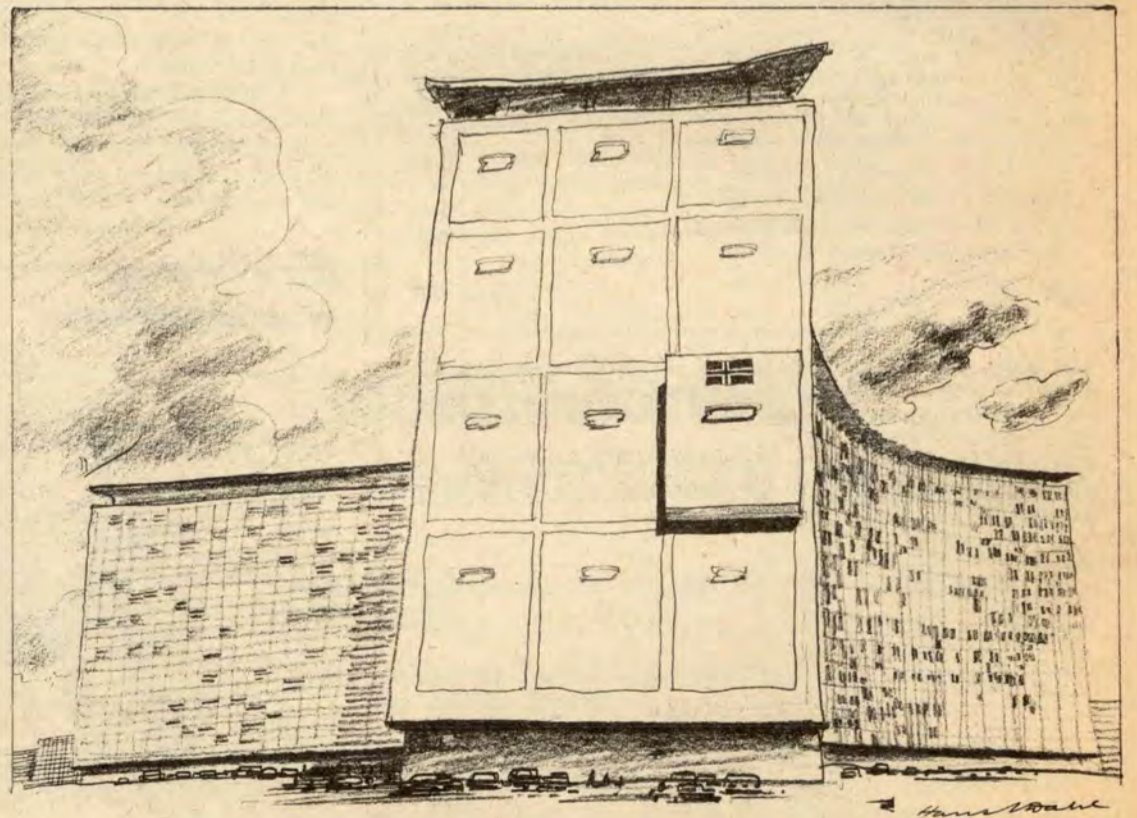
Denne illustrasjon er det ikke meningen at vi skal få oppleve i tide.

Varige særordninger som strider mot disse prinsippene er uforenlige med Romatraktaten og er derfor ikke akseptable for EEC.

Et norsk EEC-medlemskap betyr at Romatraktatens prinsipper må godtas. En slik godtakelse innebærer at norsk selvråderett og folkestyre svekkes:

- De tre overnevnte friheter vil sterkt begrense våre muligheter for å føre en uavhengig politikk tilpasset norske forhold.
- EEC's egne lover og forskrifter skal gjelde for Norge. Disse lovene og forskriftene fastsettes ikke av folkevalgte organer, men av sentraliserte og byråkratiske styringsorganer i Bryssel.
- Vi føres inn i en framtidig politisk og økonomisk blokk av vest-europeiske stater. Innen EEC planlegges det å utvikle en overnasjonal myndighet gjennom kontroll av medlemslandenes skatte-, budsjett- og finanspolitikk — den såkalte "økonomiske og monetære union". En slik union vil fremme utviklingen av en politisk union; "Den økonomiske og monetære union fremstår som en katalysator for utviklingen av den politiske union som den i lengden ikke kan være foruten" (Werner-rapporten).

Den 31. september i år kunne Aftenposten referere følgende fra Cappelenes pressekonferanse dagen etter erklæringen til Ministerrådet: "Utenriksminister Cappelen bekreftet overfor europeisk presse med et klart "ja" at Norge godtar de vedtak som er fattet av Ministerrådet i EEC om iverksettelsen av første fase på veien mot en økonomisk og monetær union. Han la senere til at Norge også godtar resolusjonen fra "De seks" av 9. februar i år om i løpet av ti år å opprette en slik union."

EEC-byråkratiet og Norges problemer

Hva saken egentlig gjelder

Siden forhandlingene med EEC ble innledet har den voksende motstand i det norske folk vært holdt nede med en henvisning til at vi måtte vente på forhandlingsresultatet. «Vent og se» har kravet vært. Etterhvert som folket er blitt klar over prinsippene i EEC-samarbeidet har det imidlertid funnet stadig mindre grunn til å vente. Saken gjelder i siste omgang ikke særordninger for landbruk og fiske. Den gjelder spørsmålet om Norge, på lengre sikt, skal gå opp i en ny Vest-Europeisk statsdannelse. Den gjelder spørsmålet om vår nasjonale selvråderett og vår demokratiske styreform. Den gjelder spørsmålet om Romatraktatens næringsøkonomiske filosofi skal bli retningsgivende for den videre utbygging av vårt land. Ingen særordninger griper inn i disse grunnleggende spørsmål.

Hovedargumentet fra tilhengerne har tidligere vært hensynet til vår økonomiske vekst. Etter at det nå er påvist at det er bred faglig enighet blant våre sosialøkonomer om at økonomiske hensyn ikke er avgjørende har tilhengerne av medlemskap gått mer stille i dørene på dette punkt. Vi må likevel regne med at argumenter som «trygge arbeidsplasser» o.l. vil bli forsøkt benyttet.

Det er viktig å fastslå at det som her er sagt er uavhengig av hva England og Danmark gjør. Medlemskap for disse land har hele tiden vært en minimumsforutsetning for Norge.

En annen sak er at motstanden også i Danmark er sterk og voksende, og at stadig flere i Danmark ser mer hen til utviklingen i Norge enn i England. Ved å holde Norge utenfor kan vi derfor også kanskje bidra til at heller ikke Danmark blir medlem.

Vi må være forberedt på at det nå kanskje foregår et spill under forhandlingene, for å påvirke den norske opinion. Ved å skape inntrykk av store vanskeligheter og strenge krav fra EEC blir effekten desto større i tilfelle av et «gjennombrudd» med tilsynelatende løsninger. Derfor må vi hele tiden holde klart hva saken egentlig gjelder.

Opprop om folkeavstemningen

Formålet med den underskriftaksjon som nå er satt i gang er først og fremst å aktivisere oppmerksomheten om et viktig spørsmål. Det er verdifullt med flest mulig underskrifter, men det vesentligste er å skape diskusjon om en viktig sak: Folkeavstemningen må gi anledning til å si klart ja eller nei til medlemskap.

TIL STORTING OG REGJERING

– Det vil sannsynligvis snart bli holdt folkeavstemning om EEC-spørsmålet.

– Det må da gjøres helt klart for det norske folk hva saken gjelder. Saken gjelder spørsmålet om Norge skal bli medlem i EEC på Roma-traktatens grunnlag og med de langsiktige målsettinger for en politisk og økonomisk union.

– Saken gjelder ikke i første rekke forhandlingsresultatet. Forhandlingene angår kun en tilpassing til Roma-traktaten og den langsiktige målsetting. Det er derfor ikke først og fremst forhandlingsresultatet folket skal ta stilling til. Folket skal ta standpunkt til medlemskap med alt det innebærer.

KLIPP UT

Jeg slutter meg til kravet om at det før folkeavstemningen blir gjort helt klart at saken gjelder spørsmålet om norsk tilslutning til Roma-traktaten og EEC's videre målsetting henimot en politisk og økonomisk union.

VOTERINGSTEMAET VED FOLKEAVSTEMNINGEN MÅ GI ANLEDNING TIL KLART Å SI JA ELLER NEI TIL MEDLEMSKAP

Navn:

Adresse:

FOLKEBEVEGELSEN
MOT NORSK MEDLEMSKAP I FELLESMARKEDET
Postboks 515 - Sentrum - Oslo 1 - Postgiro 20 86 69
Bankgiro 8200.01.36065

SEND INN

Folkeavstemningen må gjelde medlemskapet

Tilhengere og motstandere må få samme muligheter for informasjon

Tilhengere og motstandere må ha de samme muligheter for informasjon.

Folkebevegelsen har hatt i arbeid et utvalg som har tatt for seg problemene i forbindelse med den forestående folkeavstemning.

Utvalget har bestått av:

Stortingsrepresentant Bergfrid Fjose, stortingsrepresentant Einar Førde, stortingsrepresentant Gunnar Garbo, forskningsstipendiat Nils Petter Gleditsch, professor Leif Johansen, fhv. stortingsrepresentant Lars Ramndal, stortingsrepresentant Ola O. Rossum, universitetslektor Dag Seierstad, universitetslektor Ingeborg Wilberg, professor Thomas Chr. Wyller med Knut Hongrø som sekretær.

Nedenfor gjengis visse hovedsynspunkter i vår egen fri gjengivelse. Den fullstendige innstilling kan fås ved henvendelse til Folkebevegelsens kontor.

Tolking av resultatet

Utvalget understreker betydningen av at folkeavstemningen gjennomføres på en slik måte at det ikke etterpå hefter tvil ved avstemningen. Dette er nødvendig ikke minst for å bringe til ro igjen de sterke motsetninger som denne sak har skapt i folket.

Bestemmelsen i grunnlovens § 93 krever 3/4 flertall i Stortinget for avgivelse av råderett til overnasjonale organer.

Dette er dels ment som en garanti mot at et knapt flertall i folket skal kunne gjennomføre dyptgripende endringer i vår styreform mot et stort mindretalls vilje, dels som en garanti mot at Stortinget skulle være i utakt med folkeviljen i slike saker.

Avstemningen er rådgivende. Den endelige beslutning kan

bare treffes av Stortinget. De fleste politiske grupper på Stortinget har likevel allerede nå bekreftet at utfallet vil være en meget viktig faktor for deres standpunkt. Hvor viktig vil bli bestemt av en rekke faktorer, først og fremst utfallet (deltakerprosent og størrelsen av overvekt den ene eller andre vei) og hvordan mulighetene har vært lagt til rette for de enkelte parter i saken.

For den enkelte stortingsrepresentant vil avgjørelsen i hjemmevalgkretsen kunne få betydning. Overveiende flertall den ene eller andre vei i hjemmekretsen kan bli viktigere enn det totale nasjonale utfall.

Vårt Storting er sammensatt etter distriktvis valgprinsipper, slik at representantene også i stor grad er representanter for spesielle distriktsinteresser.

Ja eller nei til medlemskap

Temaet må formuleres slik at det på en entydig måte gir velgeren anledning til å uttrykke hvorvidt hun/han ønsker norsk medlemskap i EEC eller ikke. Dette spørsmålet er det som skal avgjøres i denne omgang. Det er medlemskap det skal tas stilling til, ikke det eventuelle forhandlingsresultatet regjeringen oppnår. Avstemningen må, hvis den får et nei-flertall, innebære at entilnærming til EEC, med framtidig medlemskap som siktepunkt vil være i strid med folkeviljen. Framtidige regjeringer må ikke, under henvisning til de dårlige betingelsens betydning for utfallet, starte nye forhandlinger med sikte på medlemskap.

ENKELHET

Voteringstemaet må formuleres som et valg mellom medlemskap på den ene siden og ikke medlemskap, og bare ikke medlemskap, på den andre. Først etter at alternativet om fullt medlemskap er endelig avvist, kan beslutninger fattes om det skal oppnas forhandlinger med EEC om alternative løsninger.

Det er også av betydning at ikke medlemskapstilhengerne splitter motstandergrupperingen i flere fraksjoner for å påberope seg støtte for sin EEC-politikk ved å henvise til at den "største velgergruppen er for medlemskap".

Delta i folkeavstemningen

Såvel det formulerte avstemningstema som Regjeringens gjennomføring av folkeavstemningen må ene og alene dreie seg om norsk medlemskap i EEC. Ut-enforliggende spørsmål, slik som innholdet i forhandlingsresultatet, og framfor alt spørsmålet om Regjeringens alminnelige tillit i befolkningen vil bidra til å lede oppmerksomheten bort fra det saken gjelder. Det vil påvirke avstemningens kvalitet som rådgiver for Stortinget ved den endelige avgjørelsen som må fattes der.

Interessegruppene må stilles likt

Det er en forutsetning for at folkeavstemningen skal bli akseptert av alle grupper at interessegruppene stilles likt, – både formelt og reelt. De må ha de samme muligheter for å skaffe seg opplysninger, og de må ha de samme muligheter for å bringe disse videre til befolkningen. Regjeringen vil som politisk organ stå innenfor den ene av de stridende fløyer. Embetsverket må derfor behandle begjæringer fra Regjeringen og andre tilhengergrupper på samme måte som begjæringer fra motstanderne.

Alt relevant bakgrunnsmateriale som ligger til grunn for Regjeringens markedsmelding må stilles til disposisjon for motstanderne så tidlig at det kan utarbeides en motinnstilling som kan foreligge samtidig med Regjeringens egen innstilling.

Regjeringen er part i saken. Ved siden av likeverdig adgang til informasjon må derfor også motstanderne få gode økonomiske muligheter for å gjennomføre sitt arbeid.

Radio og fjernsyn må opptre upartisk

Det må stilles meget strenge krav om at radio og fjernsyn må opptre upartisk. Dette gjelder ikke bare debattprogrammer o.l., men også nyhetsformidlingen. Sensasjonsjournalistikk kan lede til at oppmerksomheten bortledes fra kampanjens egentlige innhold. Særlig må man være på vakt mot "plantede" nyheter.

Det er viktig at stoffet overlates til medarbeidere hvor hovedretningene med hensyn til markedspolitisk standpunkt er noenlunde likelig fordelt.

Regjeringens fiskeriopplegg ivaretar ikke kystbefolkningens interesser

Et av de viktigste spørsmålene i forbindelse med fiskeriforhandlingene i Bryssel gjelder retten til å fiske innenfor fiskerigrensen. Skal fiskere fra andre EEC-land kunne fiske innenfor den norske fiskerigrensen dersom Norge blir medlem?

Folkebevegelsen har oppnevnt et sakkyndig utvalg bestående av ambassadør Erik Braadland, professor Torstein Eckhoff, fiskeskipper Birger Olsen og fiskeridirektør Klaus Sunnanå. Dette utvalget avgav en innstilling 8. juni 1971 der bl.a. spørsmålet om adgangen til å fiske innenfor fiskerigrensen drøftes.

I innstillingen tar utvalget utgangspunkt i Regjeringens forhandlingsopplegg om adgangen til fiske innenfor fiskerigrensen. Den ordningen som Regjeringen foreslår skal ikke bare gjelde fiske innenfor den norske fiskerigrensen — men for alt fiske innenfor fiskerigrensene i et utvidet EEC. Forslaget forankres i Romatraktatens bestemmelser om den like retten som borgere av de forskjellige EEC-landene skal ha til å starte og drive næringsvirksomhet i et EEC-land. Forslaget bygger dermed på en godtakelse av Romatraktatens regler om etableringsretten.

Regjeringens krav

De kravene som Regjeringen vil stille for at man skal kunne etablere seg og drive fiske innenfor fiskerigrensen, deler seg i to: Av personer skal det kreves at de er bosatt i vedkommende kyststat for å kunne fiske innenfor fiskerigrensen.

Av selskaper skal det kreves at de er registrert i kyststaten. Dessuten må 50 prosent av kapitalen være eid av personer bosatt i kyststaten og flertallet av styremedlemmene bosatt der.

I begge tilfeller skal det kreves at fiskefartøyer skal være registrert i kyststaten og føre dens flagg.

Konsekvenser for fiskerilovgivning og fiskeripolitikk

Utvalget drøfter hvilke konsekvenser Regjeringens forslag får for fiskerilovgivning og fiskeripolitikk. Utvalget peker på at utenlandske personer har kunnet fiske innenfor fiskerigrensen dersom de var bosatt i Norge og dersom de brukte fiskefartøy og redskap som var eid av nordmenn. Disse bestemmelsene har medvirket til at det hittil har vært få utlendinger som har fisket innenfor fiskerigrensen.

Det som later til å være særlig viktig her er reglene som skal gjelde for selskaper. De regler som Regjeringen foreslår, går mye lengre enn nåværende regler i å åpne adgang til selskaper som har sin hovedtilknytning i utlandet, til å drive fiske på Norskekysten.

Utvalget tar for seg de kravene som hittil er stilt til utenlandske selskaper og sammenlikner dem med de ugene som Regjeringen foreslår. I dag kreves det av slike selskaper at de må ha hovedkontor i Norge og at selskapets styre må ha sete i Norge. Ifølge Regjeringens forslag er det tilstrekkelig at selskapet registreres i Norge. Inntil nå har man krevd at selskapets styre må bestå av norske statsborgere — disse må bo i Norge og må eie aksjer eller andeler i selskapet. Etter Regjeringens forslag er det nok at et flertall av styremedlemmene er bosatt i Norge.

I dag kreves det at minst 60 prosent av aksje — eller andelskapitalen eies av norske statsborgere. I Regjeringens forslag er dette kravet redusert til at minst 50 prosent av aksje- eller

andelskapitalen må være eid av personer som bor i Norge.

Fiskerigrensen og EEC-selskapene i fiskerier næringen

Utvalget mener at Regjeringens forslag må sees i sammenheng med at de norske kystområder vil høre til de mest fiskerike i et utvidet EEC.

Fisket og tilvirkningen av fisk i EEC-landene er for en stor del dominert av store selskaper som kontrollerer både fiskefartøyene, foredlingsbedriftene og markedsføringen. Hvis vi kommer inn i EEC, vil det være nærliggende for slike selskaper å skaffe seg adgang til de norske kystområdene ved å opprette datterselskaper i Norge som søker konsesjon til å drive fiske innenfor fiskerigrensen. Disse selskapene vil neppe ha problemer med å tilfredstille kravene i Regjeringens forslag. Aksjekapitalen kan settes vesentlig lavere enn driftskapitalen. Etter aksjeloven er kr. 10 000 tilstrekkelig. Det vil sikkert ikke være vanskelig å få samarbeidsvillige personer som er bosatt i Norge — eller som bosetter seg her i anledning selskapsstiftelsen — til å tegne seg for halvparten av kapitalen og til å ta et flertall av styrevervene. Dermed vil antakelig også de kravene som kan stilles for at selskapet skal få registrert sine fartøyer som norske, være tilfredsstillende.

Utvalget mener at de norske myndighetene har små muligheter for å nekte disse EEC-selskapene konsesjon til å drive fiske innen 12-milsgrensen. Myndighetene vil meget lett komme i konflikt med forbudet i EEC's etableringsregler mot å gi fortrinnsrett eller forrang på nasjonalt grunnlag.

EEC-selskapene og kystbefolkningen

Med dette peker utvalget på at Regjeringens opplegg gjør det mulig for de store EEC-selskapene å skaffe seg adgang til å fiske innen den norske fiskerigrensen.

Skal disse selskapene få adgang til de norske kystområdene, vil det i seg selv bety en meget hardere konkurranse for norske fiskere på feltet. Trolig vil nær-

ingsgrunnlaget for hele kystbefolkningen settes i fare.

EEC-selskapene og tilvirkningen av fisk

Det er tvilsomt om det er norske tilvirkningsbedrifter som vil få fisken til videreforedling fra fiskefartøyene til de utenlandske selskapene. Inntil nå har man "i særlige tilfelle" tillatt utenlandske selskaper å fiske innenfor fiskerigrensen, dersom fisket er "naturlig knyttet til selskapets tilvirkningsanlegg i Norge."

Utvalget peker på at Regjeringen ikke har opprettholdt dette kravet. EEC-selskapenes fartøyer bringer i dag det meste av det som fiskes i Nordsjøen og Norskehavet til sentralt beliggende havner på Kontinentet. Her har selskapene sine tilvirkningsanlegg og her har de kort vei til de store befolkningssentrene. Selskapene vil trolig bygge dette systemet videre ut selv om man får adgang til å fiske innenfor den norske fiskerigrensen.

Regjeringens opplegg uakseptabelt

Regjeringens forhandlingsopplegg for fiskerierne samsvarer ikke med kravet om at adgangen til å fiske innen 12-milsgrensen skal forbeholdes den norske kystbefolkningen. Den felles fiskeripolitikken i EEC vil på lengre sikt innebære at vi fratas mulighetene for å føre en nasjonal fiskeripolitikk. Det vil ikke være norske myndigheter som skal fastlegge reglene for fisket innenfor 12-milsgrensen.

Vi har her konsentrert oss om Regjeringens forhandlingsopplegg for fiskerierne. En annen sak er at EEC under forhandlingene har lagt opp til "løsninger" som knapt har noe til felles med Regjeringens opplegg. Hovedtrekk i EEC's opplegg er oppdeling av kysten, tidsbegrensning for håndhevelse av fiskerigrensen og EEC-regulering av fisket innen grensen. Når Regjeringen og EEC fortsetter forhandlingene er det antakelig fordi man regner med full innfrielse av kravene i Den norske regjeringens opplegg. Derfor er det nødvendig å fastslå at dette opplegget er uakseptabelt for den norske kystbefolkningen — selv om det godtas i Bryssel.

Meningsmåling viser flertall for EEC bare i Oslo

Brussel-reaksjon

— Vi kunne jo tilby medlemskap for Oslo-området i første omgang.
— Ja og om noen år bor jo resten av befolkningen i området.

Vi må ikke gå inn i EEC av økonomiske grunner

* FEC sine tollføresegner vil berre røra ved 1/17 av totalproduksjonen vår. Dei andre 16/17 har ingenting med sjølve vare-eksporten til EEC å gjera. Vi importerer meir frå EEC enn vi eksporterer.

* Vi har ein omfattande industri som ikkje er engasjert i sal av varer tollfritt på utenlandske marknader, og dei dekkjer ein monaleg del av nasjonalproduktet vårt.

* EEC sine tollføresegner er ingen ugjennomtrengeleg mur for heile Norges eksport til EEC, men dei utgjær ein skranke for dei vareslag det gjeld.

* Fagøkonomar hevdar at med Storbritannia og Danmark som medlemmer vil vi likevel kunna eksportera til desse landa, ja, til og med auka eksporten, om enn i mindre grad enn tidlegare.

* Går vi med i EEC må vi rekna med tollskrankar mot andre land vi no importerer frå.

* Sverige er ein av dei viktigaste importørane av norske varer (2,5 milliardar i 69). Blir vi medlem får vi tollskrankar til Sverige, dersom då ikkje Sverige får ein handelsavtale med EEC. Men kvifor skulle ikkje då Noreg — og Danmark med — få ein slik avtale?

* Likevel: Tollhindringar har berre ein etter måten avgrensa innverknad på den økonomiske vekst.

* Også andre europeiske land vil stå utanfor eit utvida EEC, og i likskap med dei, kan Noreg rekna med at det ikkje blir nokon hindring for den økonomiske vekst framleis å vera utanfor.

* Siktemålet er dessutan ikkje berre økonomisk vekst, men styrt økonomisk vekst. Vi vil lettare ha oversyn over, lettare for å kontrollera og ordne økonomien vår ved å stå utanfor enn innanfor eit system som er bygt opp med stormaktsinteresser og reint økonomisk siktemål for auga.

* Småindustri, heimemarknadsindustri vil derimot vera truga ved EEC-medlemskap. Heimemarknadsindustrien står for omlag 80% av våre arbeidsplassar i industrien og 70% av våre industriinntekter.

* Vi viser til fagtidsskriftet Sosialøkonomen, "Det er vår oppfatning at de økonomiske motiver for norsk medlemskap er svake. Det er klart nok at endel næringer vil komme til å få problemer iallefall på kort sikt, hvis Storbritannia og andre land skulle bli medlemmer mens vi står utenfor. Men det er like klart at enkelte næringer vil få vansker om vi skulle bli medlem. Med hensyn til de økonomiske konsekvenser av et norsk medlemskap står man etter vår oppfatning fortrinnsvis overfor et inntektsfordelingsproblem. Vi har inntrykk av at flere og flere er kommet til denne erkjennelse.

Når det gjelder spørsmålet om virkningen med hensyn til økonomisk vekst, har det lenge vært en utbredt oppfatning blant sosialøkonomene i vårt land at et medlemskap i EEC neppe vil ha noen vesentlig betydning. Viktigere enn medlemskap i EEC er den økonomiske politikk som blir ført i vårt land."

* Eit slikt syn blir delt av framstående fagøkonomar som Odd Aukrust, Ragnar Frisch, Leif Johansen, Per Schreiner, Erik Brofoss og Gunnar Bøe.

Og takk for det

Fellesmarkedets forslag til ordning for norsk landbruk er interessant lesning, ikke bare på grunn av innholdet, men også på grunn av formuleringene. Ofte kan det være mer avslørende hvordan en ting sies enn hva som sies. Vi siterer Fellesmarkedets forslag, punkt 4:

"Under fellesskapeleg kontroll vil egnede tiltak bli tatt i Norge for å sikre befolkningen regelmessige forsyninger av konsummelk. Fellesskapets institusjoner vil eventuelt treffe de nødvendige tiltak med henblikk på dette."

Råfisklaget gir
50 000 kr. til
EEC-motstanden

Trondheim, 1. november.
(NTB) Representantskapet i Norges Råfisklag har på sitt møte i Trondheim bevilget 50 000 kroner til Folkebevegelsen mot norsk medlemskap i EEC.

Kommunevalget — et EEC-valg

- Motstandspartiene SP, SF og NKP hadde framgang i valget.
- De største tilhengerpartiene Høyre og Arbeiderpartiet var valgets tapere
- Arbeiderpartiets tap skyldtes hjemmesittere og parti- overgang. Uforenlige krav om både å stemme med partiet og mot EEC-medlemskap fikk noen til å sitte hjemme — andre til å skifte parti.

Kvinnene i Norge og mennene i Brussel

Hva vil et norsk medlemskap i EEC bety for oss kvinner? Hva vil det bety for våre muligheter til å få fast stilling på like fot med mannen? Hva vil det bety for livsform, for vår kontakt med mann og barn?

Hva vil skje med de verdier vi er lært opp til å sette høgt — verdier som omsorg for barn, for syke, svake, gamle, fattige? De fleste kvinner i Norge er opptatt av slike verdier. Engasjerer vi oss i partipolitikk, så er det gjerne daghjemsplasser, fødeplasser, oppdragsprosjekt, bosted, miljøet vi er opptatt av. Ikke fordi vi er bedre "egnet" til å ta oss av slike spørsmål, men fordi vi er blitt plassert i en situasjon der vi kjenner disse spørsmål på kroppen. Vi er også blitt lært opp til å høre om noen har gått i rommet, om noen lider — derfor er det akkurat kvinnene som er opptatt av innsamlinger for at funksjonshemmede barn, katastroferammede befolkninger, u-

møte ble hun blankt avvist med at Arbeiderpartiet hadde et utvalg som skulle se på alle sider ved et norsk EEC-medlemskap. Her var ikke plass til kvinnesak. Så vet vi det. Vi er diskriminerte også i Norge, men vi er ikke så helt handlingslammede når noe først går opp for oss — det vistekom-munevalgene i noen av våre største byer. Tallmessig er vi mange, vi avgjør folkeavstemningen.

EEC-dannelsen og kvinnene

Når vi allerede har vansker med å få våre egne menn til å oppfatte den diskriminerte stilling vi er i, hvordan skal vi håpe på å få mennene i Brussel til å interessere seg for likestillings-tanken? Da de belgiske kvinneorganisasjoner tilbød Hallstein å stille rådgivere til disposisjon i kvinnesaksspørsmål ble de klart avvist. Romtraktaten var et fullendt verk. Man trengte ingen rådgivere i kvinnespørsmål. Det gjorde man vel ikke, kvinnen er ikke stort annet enn en arbeidskraftreserve i EEC — på samme linje som fremmedarbeideren. Han får heller ingen representant i kommisjonen. Som kvinnen er han bare offer for den politikk som føres.

Kvinnenes stilling i EEC-organisasjonen

Det er EEC-byråkratiet som bestemmer. De regler som mennene der bestemmer går foran våre egne. I selve EEC-kommisjonen sitter det ikke en eneste kvinne, ingen kvinne er departementssjef, ingen kvinne er avdelingssjef. I en nyutkommet stillingsfortegnelse fra de 25 arbeidsområder i EEC-organisasjonen (Organisationsplan der Commission der europäischen Gemeinschaften) kommer det fram at de ledende stillingene innehas av 498 menn og 3 kvinner! Kvinnene innen EEC-byråkratiet på ca. 5000 mennesker i Brussel finner vi i de laveste stillingene, som kantinepersonal, rengjøringshjelpere, sekretærer for mannlige sjefer. Hele bunnsjiktet er besatt av kvinner, toppsjiktet av menn. Det blir derfor viktig å se på hvordan synet på kvinnen er i de land disse menn kommer fra.

Kvinnene underlagt mennene

I § 1356 i lovsamlingen for den vest-tyske forbundsrepublik er

det slått fast at en kvinne kan ta seg yrke utenfor hjemmet i den utstrekning dette er mulig å kombinere med hennes plikter innenfor ekteskapet og familien. Noen tilsvarende paragraf for menn finnes ikke. Hvorvidt kombinasjonen er mulig for henne, avgjør han. Ifølge den vest-tyske ekteskapslov av 1967 skal en gift kvinne ha tillatelse fra sin mann for å kunne ta arbeid utenfor hjemmet. I Belgia er det en tilsvarende bestemmelse. I Holland og Belgia har kvinner ingen beskyttelse mot avskjedigelse på grunn av giftemål. I Belgia får man ikke lov å ligge på samme fødestue som en gift kvinne hvis man selv er ugift. Den ugifte mors stilling er i det hele tatt langt vanskeligere i EEC-landene enn hos oss.

Av Birgit Gaarder

Den gifte franske kvinne må oppgi sin inntekt ved eget arbeid til sin mann som med enansvar underskriver selvangivelsen. Den franske børs er fremdeles stengt for kvinner. Selv om moren i Frankrike får barna ved skilsmisse, har faren alltid rett til å bestemme barnas utdanning og deres religiøse oppdragelse. Kvinner har ikke adgang til en del stillinger som krever stor autoritet, f.eks. rektorstillinger.

Kvinnenes arbeidsvilkår

75% av vest-tyske menn mener at kvinnens plass er i hjemmet. De menn som mener hun kan ta yrkesarbeid utenfor hjemmet mener antageligvis at hun bør holde til i lavtlønnsyrkene — som sekretær, sykepleier, småbarnslærer. I alle fall kan tidskriftet "der Spiegel" vise til en undersøkelse blant vest-tyske mannlige universitetslærere der 90% av dem mente at kvinner ikke passet til høyere stillinger ved universitetet. I Vest-Tyskland er også bare 1,7% av universitetsstillingene besatt av kvinner. Kvinnene finner vi som underbetalte i industrien. Fremdeles ligger kvinnelønnen i vest-tysk industri på en tredjedel under mannens ved det mest likeverdige arbeid. Bare 1,1% av arbeiderne i vest-tysk industri opplever å bli forfremmet, mens det av deres mannlige kolleger blir forfremmet 25,4%. Mens 46,7%

av den mannlige arbeidsgruppe tjener mellom 600 og 800 Mark pr. måned, kan bare 10,3% av arbeiderne regne med en så høy betaling — og det til tross for at 36% av alle arbeidende kvinner i vest-tysk industri er hovedforsørgere for sine familier. Av disse kvinnelige hovedforsørgere oppgir 28% at de har opplevd å bli forbigått ved ansettelse av en mindre kvalifisert mann. Diskrimineringa av kvinnene har delvis skjedd direkte — gjennom

ut av hjemmet og kan anlegge straffesak mot henne hvis hun nekter å gå til sengs med ham eller er ham utro. Barn født utenfor ekteskap har ikke rett til visse stillinger i samfunnet.

Kvinnene i politikken

Antallet kvinnelige parlamentsmedlemmer i Italia har sunket drastisk de siste år — i 1948 var det 7%, i 1953 — 5,6%, i 1958 — 3,7%, i 1963 — 3,4% og i 1970 var antallet kvin-

Kommisjonen: bare menn

tariffbestemmelser og gjennom såkalte "beskyttelsesregler" (kvinnene blir p.g.a. sin "natur" fritatt for visse typer arbeid på visse tidspunkt), men skjer nå i stadig sterkere grad gjennom indirekte tiltak som:

inngruppering av kvinnelig arbeidskraft i de laveste lønnsgrupper

ansettelse av kvalifiserte kvinnelige arbeidstakere på arbeidsplasser som ikke krever noen fagutdanning

arbeidslønn og forfremmelse etter vilkårlige kriterier

en generell undervurdering av de såkalte kvinnelige virksomheter.

I det sosial-demokratiske styrt Nordrhein-Westfalen skal kvinnene i gymnaset bli gitt "en huslig eller sosial oppdragelse". I de samme læreplaner blir det hevdet at det er meget tvilsomt om det har noen hensikt å la kvinner beskjeftige seg med matematiske og naturvitenskapelige studier. I Italia raser Vatikanets ukeavis l'Osservatore Romano mot de italienske kvinnefrigjøringsbevegelser. Kvinnen har å huske at hennes oppgave er å behage mannen. Ifølge italienske lover kan en ektemann nekte sin kone å gå

nelige parlamentsmedlemmer sunket til 2,8%.

De franske kvinner fikk stemmerett først i 1945.

Sosialpolitikken og kvinnene

I alle EEC-land knyttes forsikring o.l. til den gifte mann og den fraskilte kvinne faller utenfor systemet og er henvist til sosialhjelp eller privat velgjørenhet. Det samme gjelder trygdeordningen der den sosiale stønad er knyttet til prinsippet at den som har tjent mest også skal få mest trygde. Husmødre, bondekvinner, fiskernes koner faller utenfor systemet.

Påvirke EEC innenfra?

Også tilhengere av et norsk EEC-medlemskap innrømmer at kvinnen er langt dårligere stillet i EEC-landene enn hos oss. Men en del hevder at vi skal kunne hjelpe EEC-kvinnene til å bli mer likestilt. Syns du det virker særlig sannsynlig at vi — etter å ha mistet vår egen sjøfæreret — skal få lov til å bestemme over andre — især når vi vil ha en prioritering av verdier som bryter med EEC's grunnleggende prinsipper om økonomisk lønnsomhet, effektivitet, høy produksjon?

Birgit Gaarder

landsinnbyggere skal få det bedre.

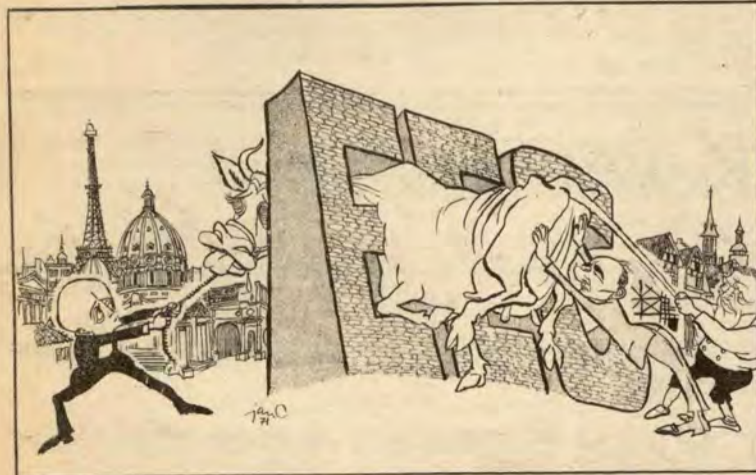
Kvinnene — en svak gruppe

Hvordan går det med de svake grupper i EEC, hvordan vil det gå med oss? Vi er en svak gruppe, også i Norge er vi det. Det er vi som blir forbigått i høyere stillinger, vi som blir sist ansatt og først avsatt. Det er vi som har de laveste lønninger, vi som blir satt til å passe barn i barnefiendtlige miljøer.

Hva er kvinnenes stilling i EEC?

Vi har krav på å vite hva vår stilling vil bli i EEC. Ingen på ansvarlig hold vil fortelle oss det — hvor mye vi enn maser. Da Berit Ås tok opp spørsmålet på Akershus Arbeiderpartis års-

Regjeringa sin kampanje for medlemskap

Til no har det kome 11 hefte i serien med EEC-informasjon frå Utanriksdepartementet.

Som informasjon fell dei i det store og heile igjen. Brosjyrene er klart ein reiskap for EEC-tilhengjar-

ane. Dette har da óg sagt seg godt nøgde.

Etter opplegget tek brosjyrene opp aktuelle spørsmål i samband med søknaden om norsk medlemskap i EEC. Deretter tek ein fatt på dei ulike område, med ei brosjyre for kvart av desse: politisk samarbeid, fagrørsla, fiskeria, sosialpolitikken, landbruk, osv. Med ein slik framgangsmåte kjem ein lett bort frå det saka eigenleg gjeld: Vår styreform og den nasjonale sjølvrådet, sett i samheng med den nye politiske og økonomiske statsdanninga i Europa. Brosjyrene er så og seie utan motforestillinger, og det måtte

ein vel óg rekne med når det frå første stund vart slått fast at berre tilhengjarar skulle få vere med på arbeidet.

Her er ikkje plass for nok grundig handsaming av dei ulike brosjyrene. Dei har fått svært mykje offentleg kritikk frå ei rekkje fagfolk og aviser. Eit par viktige punkt bør likevel kunne illustrerast med eksempel.

Dei små landa og det overnasjonale samarbeidet

Frå tilhengjarane si side har vi ofte hørt påstanden om at det særleg er dei små landa som ønskjer å styrke Romatraktaten og det overnasjonale samarbeidet. Dette viser ein til som eit argument for at Noreg, som eit lite land, vil sjå seg tent med

medlemskap.

I brosjyra om det politiske samarbeidet tek ein m.a. for seg den politiske situasjonen i byrjinga av 60-åra i EEC-landa. Der heiter det: "Det var de små land som var mest opptatt av å få de overnasjonale tendenser utvidet". Men dette vert ikkje i det heile sett i samheng med den situasjonen Noreg er i i dag. Det inntrykket ein sit igjen med er difor at det er dei små landa som særleg er sterke tilhengjarar av EEC-samarbeidet.

Men det er sjølvsagt ein hovudskilnad mellom det å skulle velje sin veg etter at ein er vorten medlem og det å ta standpunkt til om ein skal bli medlem. Difor vil dei små landa når dei først er innafor, freista å binde dei store ved bruk av reglar og institusjonar. Den politiske makta ligg hos dei store landa. Dei små landa sitt forsøk på å binde dei store bør difor framfor alt her leie til kritisk ettertanke.

(Forts. side 2)